

Leta 1929 se je začel oddaljevati od svoje stranke, tj. konservativcev. To je bil začetek obdobja v njegovem življenju, znanega kot „leta izobčenosti“ (Wilderness Years). V tem času se je ponovno posvetil pisanju in napisal veliko število člankov in knjig. Churchill je bil med prvimi, ki so se že precej pred začetkom druge svetovne vojne zavedali grožnje, ki jo je predstavljal Hitler, in je tudi prvi izrazil svojo zaskrbljenost.

Winston Churchill na Evropskem kongresu v Haagu leta 1948 z dvignjenima prstoma v znak zmage.

Druga svetovna vojna

Leta 1939 so se ob izbruhu druge svetovne vojne Churchillove napovedi uresničile. Leta 1940 je postal premier, Veliko Britanijo pa je vodil v težkem obdobju vojnih časov, v katerem je s svojimi govori Britance navdihoval z upanjem in odločnostjo. Njegovo odločno zavračanje možnosti poraza ali pogajanj z nacisti je Britance spodbudilo k odporu proti nacizmu, zlasti na začetku vojne, ko je bila Velika Britanija edina javna nasprotnica Hitlerja. Kljub temu je po koncu vojne na volitvah izgubil. Ni pa izgubil svoje sposobnosti predvidevanja političnega razvoja sveta, kar je dokazal s svojim slavnim govorom v Fultonu v Missouriju (ZDA) o grožnji sovjetskih komunistov, v katerem je skoval znan izraz „železna zavesa“.

Združene države Evrope

Leta 1946 je imel Churchill na Univerzi v Zürichu še en slaven govor, v katerem se je zavzel za „Združene države Evrope“ in Evropejce pozval, naj pozabijo na grozote iz preteklosti in svojo pozornost usmerijo v prihodnost. Dejal je, da si Evropa ne more privoščiti sovraštva in maščevanja zaradi zamer iz preteklosti ter da moramo kot prvi korak pri ponovnem oblikovanju „evropske družine“, ki bo pravična, sočutna in svobodna, ustvariti „nekakšne Združene države Evrope“. „Samo tako bo lahko na stotine milijonov delavcev spet uživalo v preprostih radostih in upanju, zaradi katerih je vredno živeti.“

Svet Evrope

Churchill je bil s svojim pozivom k ustanovitvi „Združenih držav Evrope“ eden prvih državnikov, ki so se zavzemali za evropsko povezovanje, s katerim bi preprečili ponovitev grozot obeh svetovnih vojn. Prvi korak pa naj bi bila ustanovitev Sveta Evrope. Leta 1948 se je v Haagu na velikem kongresu Evrope sestalo 800 delegatov iz vseh evropskih držav, Churchill pa je bil častni predsednik.

Po tem kongresu je bil 5. maja 1949 ustanovljen Svet Evrope, njegovega prvega zasedanja pa se je udeležil tudi Churchill. Njegov poziv k združevanju predstavlja del prizadevanj za nadaljnje povezovanje, o katerem so se dogovorili na konferenci v Messini leta 1955, kar je vodilo v podpis Rimskih pogodb. Churchill je tudi prvi sprožil razpravo o „evropski vojski“, ki naj bi varovala evropsko celino ter evropski diplomaciji zagotovila večjo moč in vpliv. Poleg tega je bilo leta 1959 ustanovljeno Evropsko sodišče za človekove pravice – deset let po tem, ko se je Churchill začel zavzemati za ustanovitev te institucije.

Winston Churchill je sprva navdihoval evropske prebivalce in jih povezal v boju proti nacizmu in fašizmu, nato pa je postal tudi gonilna sila evropskega povezovanja in njegov dejaven zagovornik.